

Συνέντευξη με την πολυβραβευμένη συγγραφέα Έρση Σωτηροπούλου

Η πανδημία διέψευσε τις βεβαιότητες της παγκοσμιοποίησης

Η κούρσα της απορρύθμισης που ξεκίνησε επί Ρίγκαν και Θάτσερ μπορεί να έχει ολέθριες συνέπειες, λέει η Έρση Σωτηροπούλου, συγγραφέας που έχει γίνει γνωστή και εκτός συνόρων, κυρίως σε Γαλλία, Ιταλία και της οποίας το βιβλίο «Τι μένει από τη νύχτα», που παρακολουθεί τον Κωνσταντίνο Καβάφη σε νεαρή ηλικία, παίρνει συνεχώς διεθνείς διακρίσεις, με τελευταία το Εθνικό Βραβείο Μετάφρασης στις ΗΠΑ. «Ζούμε το μεγάλο come back του κράτους», συμπληρώνει μιλώντας στην «Εποχή», την ώρα που κατά μόνας ζούμε, κατά την έκφρασή της, τούτη «την ατέλειωτη, ακίνητη στιγμή».

Με τρομάζει αυτό που περνάμε τώρα. Μερικές φορές έχω την αίσθηση ότι ζούμε μια ατέλειωτη, ακίνητη στιγμή. Ελεύθεροι πολιορκημένοι. Σε αναμονή. Ο κορονοϊός αφορά όλους, αλλά για τον καθένα μας είναι μια μοναχική πάλη σώμα με σώμα μέσα του. Το σώμα μας, μέσα στο οποίο είμαστε βιολογικά φυλακισμένοι, κινδυνεύει να μολυνθεί. Η πιο ευγενική και υπεύθυνη πράξη αλληλεγγύης είναι να απομονωθείς, να αποφύγεις τους άλλους. Δεν είναι παράδοξο; Τα μηνύματα και οι βιντεοκλήσεις δεν αναπληρώνουν την έλλειψη ζωντανής επαφής. Το βρίσκω ανυπόφορο. Την επικοινωνία από μακριά, την απαγόρευση φυσικής επαφής.

Τη συνέντευξη πήρε ο ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΙΜΠΛΗΣ

ήσατε πολλά χρόνια στην Ιταλία. Τι σκέψεις σας γεννά η εκατόμβη του κορονοϊού εκεί;

Είναι μια συνεχής αγωνία αυτό που συμβαίνει στην Ιταλία. Σαν να περιμένουμε με κομμένη την ανάσα ένα σημάδι, έναν οιωνό αυτού που μπορεί να συμβεί και σ' εμάς. Είχα μια παρουσίαση στη Ρώμη στις 21 Φεβρουαρίου κι εκείνο το βράδυ μάθαμε για τον πρώτο νεκρό στη Λομβαρδία. Την επόμενη μέρα πετούσα για Τεργέστη. Βγαίνοντας από το αεροπλάνο μας μέτρησαν τη θερμοκρασία και μια μέρα αργότερα ακυρώθηκαν όλες οι εκδηλώσεις για το βιβλίο μου στην περιοχή. Άρα αυτό που εγώ είδα ήταν ότι η Ιταλία αντέδρασε άμεσα. Κι όμως. Αυτό που βλέπουμε δεν είναι αυτό που βλέπουμε, είναι αυτό που είμαστε. Κι αυτό που είμαστε κινδυνεύει να πεταχτεί έξω από την υπαρξη -αντιγράφω από το «Μπορείς;» γιατί αυτές οι σκέψεις επιστρέφουν συχνά τον τελευταίο καιρό.

Πολλοί λένε ότι τίποτα δεν θα είναι ίδιο μετά από αυτή την περιπέτεια. Συμμερίζετε αυτή την άποψη ή νομίζετε ότι κατά βάθος είμαστε κατά Κούντερα αβάσταχτα ανάλαφροι και θα επιστρέψουν όλα ακριβώς όπως γίνονταν πριν, σαν να μην έχει συμβεί τίποτα;

Εμένα θα μ' άρεσε να παραμείνουμε αβάσταχτα ανάλαφροι. Η ζωή είναι πολύ σύντομη για βαρύγδουπες συνειδητοποιήσεις. Θα μ' άρεσε ένα διονυσιακό ξέσπασμα, μια ατμόσφαιρα γιορτής σαν αυτή που μου περιέγραφε η μητέρα μου για τους πρώτους μήνες μετά την απελευθέρωση το '44 με τους χορούς στα πλοία, τον κόσμο στους δρόμους κι ένα διάχυτο ερωτισμό. Πέρα απ' αυτό, εκείνο που ελπίζω είναι οι πολιτικές ηγεσίες να αντιληφθούν ότι η πανδημία διέψευσε πολλές από τις βεβαιότητες της παγκοσμιοποίησης κι ότι αυτή η τρελή κούρσα, που ξεκίνησε θριαμβευτικά με τον Ρίγκαν και τη Θάτσερ με τις ιδιωτικοποιήσεις και την απορρύθμιση στη δεκαετία του '80, όχι μόνο προκαλεί επικίνδυνη ολιγαρχική συγκέντρωση πλούτου και αναλογικά φτωχοποίηση μεγάλου μέρους του πληθυσμού, αλλά μπορεί να έχει ολέθριες συνέπειες.

Πέρα από τους θανάτους, και ειδικότερα στο οικονομικό πεδίο, φαίνεται ότι η υπόθεση αυτή θα αφήσει ερείπια. Τι σας τρομάζει περισσότερο σε όλα αυτά;

Την ίδια τη λογοτεχνία πιστεύετε ότι θα την επηρεάσει αυτή η περιπέτεια; Θα επηρεάσει λόγω χάρη τις θεματικές της;

Αν ο πατέρας-κράτος εκμεταλλευθεί την κατάσταση για να μας επιβάλει περιορισμούς και μετά το τέλος της πανδημίας θα το δούμε. Άλλωστε εξαρτάται κι από εμάς.

Μα η λογοτεχνία έχει ήδη γράψει για το θέμα. Είναι η ζωή που αντιγράφει τη λογοτεχνία. Ξαναδιαβάζω αυτές τις μέρες την «Πανούκλα» του Αλμπέρ Καμί ως κούρα ομοιοπαθητικής.

Η υποχρεωτική συνύπαρξη σε τέσσερις τοίχους επί μήνες, λόγω του ιού, δίνει μάλλον νέα τροφή και διάσταση στο θέμα, τόσο στην καθημερινότητα όσο και στην τέχνη. Τι περιμένετε να συμβεί;

Οι σχέσεις θα δοκιμαστούν. Θα παιχτεί Στρίντμπεργκ μέσα σε πολλά διαμερίσματα.

Υπάρχει επίσης και μια λογοτεχνία και τέχνη των περικλειστών χώρων. Νιώθει κανείς ότι όσο περισσότερο ενοποιείται ο κόσμος και τα μακρινά μέρη έρχονται πιο κοντά, όσο πιο πολύ έχουμε τη δυνατότητα και την ελευθερία της μετακίνησης οπουδήποτε στον πλανήτη, τόσο η τέχνη και η λογοτεχνία παρουσιάζουν μια προδιάθεση να προμηγύνουν δυστοπικούς εγκλεισμούς και περιορισμούς των ελευθεριών...

Η λογοτεχνία έχει μια ελευθερία απέναντι σ' αυτά που συμβαίνουν. Σκάβει και προσπαθεί να διατυπώσει κάτι ασχημάτιστο που συμβαίνει πιο βαθιά, πέρα από τη βοή των ημερών. Γι' αυτό το λόγο πολλά βιβλία, ας πάρουμε

>>>

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

